

1. Mohs sertlik skalasına göre minerallerin içinde 1 değeri ile en yumuşak olanı ve tırnakla çizilebileni aşağıdakilerden hangisidir?

☒ A) Talk
B) Fluorit
C) Kalsit
D) Apatit
E) Jips

2. Dalga ve akıntı etkileri hafiftir. İnce kumlu, millî ve killi unsurlar hâkimdir. Kalker ve dolomitik kalkerler oluşur. Unsur boyutları birbirine yakındır. Yer yer çakıl merceklerine rastlanır. Çok iyi elenme ve lamine tabakalaşma görülür. Tabakaların alansal yayılımı genellikle geniştir. Tabaka kalınlıkları fazla değişken değildir. Tabaka yüzeylerinde bazen ripplemarklar bulunur. Yer yer ara tabakalar hâlinde kimyasal depolar bulunur. Geniş alanlarda yanar yanar geçişler izlenir. Düşey doğrultuda litolojik farklılaşma hızlı ve belirgindir. Diskordant istiflenme yaygın değildir. Volkanik sahalarda lav veya piroklastik maddelerden, glasiyelere komşu sahalarda buzul kökenli unsurlardan oluşan ara tabakalar bulunur. Kalsiyum karbonat bakımından doygun sığ ve hareketli diplerde oolitlere rastlanır.

Yukarıda genel özelliklerinden bahsedilen denizel fasiyes aşağıdakilerden hangisidir?

A) Litoral fasiyes
B) Hadal fasiyes
C) Kıyı fasiyesi
☒ D) Sığ deniz fasiyesi
E) Derin deniz fasiyesi

3. Jeomorfolojiye kendine özgü bir terminoloji sağlamış, aşınım döngüsü (morfolojik sikl) ve devreleri ile peneplen kavramını çok açık bir şekilde tanımlamış, jeomorfolojik evrimin yapı ve litolojiye, etken ve süreçlere ve sonunda zaman unsurunun süresine bağlı olarak belli aşamalardan geçen bir seyir izleyeceğini ve bu aşamalarda belli şekillerin oluşacağını düşüncesini formüle etmiş ve yaymış olan dünyaca ünlü jeomorfolog William Morris Davis hangi ülke vatandaşıdır?

A) Fransa
B) İngiltere
C) Avustralya
D) Yeni Zelanda
☒ E) ABD

4. Aşağıdakilerden hangisi jeomorfoloji disiplininin sekiz ana alt dalından biri değildir?

☒ A) Fotojeomorfoloji
B) Glasiyal Jeomorfoloji
C) Periglasiyal Jeomorfoloji
D) Flüvyal Jeomorfoloji
E) Denizaltı Jeomorfolojisi

5. Unsur boyutları arasındaki fark azdır. Elenme çok iyidir. Kumul kumlarında 0,12-0,25 mm arasındaki unsurlar fazladır. Löss depolarında unsurlar 0,002-0,005 mm arasındadır. Yuvarlak kum taneleri daha yaygındır (%10-20'den çok). Tane yüzeyleri rüzgâr aşındırmasından dolayı mattır. Bazıları da cilalıdır. Sınırlarında genelde düzlemsel olmayan tabakalardan oluşan çapraz tabakalaşma yaygındır. Tabakalar düzensizdir. Mercekler hâlinindedir. Tabakalaşma yüzeyleri nadiren yataydır, genellikle 30° dolayında eğimli ve bazen yüzeyleri ripplemarklıdır.

Yukarıda genel özelliklerinden bahsedilen karasal fasiyes aşağıdakilerden hangisidir?

A) Plaj depoları
B) Glasiyal depolar
C) Flüvyal depolar
☒ D) Rüzgâr depoları
E) Göl depoları

6. Aşağıdakilerden hangisi milattan önce yaşamış, ilk kez bilimsel jeomorfoloji yolunda görüşler sunmuş kişilerden biri değildir?

A) Aristo
☒ B) Leonardo da Vinci
C) Herodot
D) Thales
E) Seneca

7. Morfoloji terimi ilk defa, 19.yüzyılda tarafından yazılan Lehrbuch der Geognosie (Jeoloji Kitabı) isimli kitapta ifade edilmiştir.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

☒ A) K. Friedrich Naumann
B) Alexander von Humbolt
C) Herbert Louis
D) Erich Obst
E) Karl Ritter

8. Doğal olarak elementlerden oluşan, belli bir kimyasal bileşime ve düzenli bir kristal yapıya sahip katı inorganik bileşiklere ne isim verilmektedir?

- A) Kaya
- B) Atom
- ☒ C) Mineral
- D) Element
- E) Taş

9. Unsur boyutları 1 - 2 mm arasında olan kumlara ne isim verilir?

- A) İri kum
- B) İnce kum
- C) Çok ince kum
- ☒ D) Çok iri kum
- E) Orta kum

10. Kayaların genel ve temel özelliklerinden hangisi katılaşım kayaları grubunu diğer kayalardan belirgin şekilde ayırmaktadır?

- A) Fosilli yapı
- B) Kıvrımlı yapı
- C) Tabakalı yapı
- ☒ D) Şistozite yapısı
- E) Kristalli yapı

11. Killi ve kireçli tortularda tabakalar, genellikle eşit boyutta aynı cins tanelerden meydana gelir. Unsur boyutlarının eşit ya da eşite yakın olduğu bu çeşit tabakalaşmaya tabakalaşma denir.

Yukarıda verilen boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) konkordant
- B) açılı diskordant
- C) heterojen
- ☒ D) homojen
- E) diskordant

12. Çökelmedeki bazı düzensizliklerin çeşitli nedenleri olabilir. Fakat bu düzensizlikler genellikle o sahadaki bir süre için okyanus, deniz ve göller gibi çökelme ortamlarında çökelmenin sona ermesi ve sahanın su yüzeyine çıkarak dış etkenlerle bir aşınma alanı hâline dönüşmesi ile ilgilidir. Oldukça uzun zaman sürmüş bu tür çökelme kesintileri, genellikle deniz seviyesinde veya yer kabuğunda meydana gelen tektonik hareketlerle ilgilidir. Bu gibi durumlarda altta ve üstte bulunan iki tabaka arasında, tabakaların uzanış ve eğimleri bakımından bir uyum yoktur. Bu şekildeki uyumsuz tabakalaşmaya tabakalaşma denir.

Yukarıda verilen boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- ☒ A) diskordant
- B) heterojen
- C) homojen
- D) konkordans
- E) açılı diskordans

13. Minerallerin tanımlanmasında kristal şekilleri ve atomik yapıları yanında fiziksel özelliklerinden de yararlanılır. Aşağıdakilerden hangisi minerallerin fiziksel özelliklerinden biri değildir?

- A) Koku
- B) Tat
- ☒ C) Atom ve iyon yarıçapları
- D) Manyetik özellik
- E) Renk

14. Yer kabuğunun derinliklerinde bulunan ve sıcaklığı 600-1300°C arasında değişen kıvamlı ve akışkan yapıya sahip magma, uçucu bileşenler içeren silikatlardan oluşan bir eriyiktir. Magma derinlerde yavaş yavaş soğursa, içerdiği malzeme kendi ideal ısı ve basınç koşullarında yavaş yavaş kristallenir. Kristaller iri taneli olur, soğuma ve katılaşma yüzeye yakın yerlerde olursa damar kayaları şeklinde olabilir, bunlar bazen yüzeyde katılaşır.

Yukarıdaki paragrafta hangi tür kayaların özelliklerinden bahsedilmemiştir?

- A) Katılaşım kayaları
- B) Magmatik kayalar
- C) Volkanik kayalar
- D) Magmatitler
- ☒ E) Sedimentitler

15. Aşağıdakilerden hangisi sedimentitlerin unsur boyutlarından biri değildir?

A) Mil
☒ B) Tüf
 C) Kum
 D) Çakıl
 E) Kil

16. 24 Nisan 2015 tarihinde İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölümü öğretim üyelerinden önderliğinde "Jeomorfoloji Derneği" ismiyle İstanbul'da mesleki bir dernek kurulur.

Ülkemizdeki ikinci jeomorfoloji derneği ile ilgili yukarıdaki ifadede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Prof. Dr. İsa CÜREBAL
☒ B) Prof. Dr. Hüseyin TUROĞLU
 C) Prof. Dr. İlhan KAYAN
 D) Prof. Dr. İbrahim ATALAY
 E) Prof. Dr. Hakan YİĞİTBAŞIOĞLU

17. Unsur boyutları çok farklıdır (kil ile blok arasında). Elenme çok iyi değildir. Çökeltme birimleri çok kez mercek şeklindedir. Kalınlaşma ve hızla incelleme olur. İnce unsurlar içinde iri unsurlardan oluşan cepler vardır. Genellikle düzlemsel tabakalar arasında çapraz tabakalaşma vardır. Kuvars çakıllarının basıklık indisi genellikle 2'den azdır. Çakıl depolarında çakıl eksenleri akışı aşağıdır (15-30°). Unsurlar bileşim bakımından heterojendir. Kum taşları ve kum depolarında çimento genellikle killidir. Kum taneleri köşeli ve değişik boyutlardadır. Orta irilikteki kumların yuvarlaklık indisi 0-60 arasındadır. Kil tıkaçı, krevas, leve ve burun seti depoları gibi depolardır.

Yukarıda genel özelliklerinden bahsedilen karasal fasiyes aşağıdakilerden hangisidir?

A) Glasiyal depolar
 B) Göl depoları
 C) Rüzgâr depoları
 D) Çöl depoları
☒ E) Flüvyal depolar

18. Jeomorfoloji biliminin tarihçesine bakıldığında günümüze kadar altı önemli teori ortaya atılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu teorilerden birisi değildir?

A) Aktüalizm teorisi
 B) Katastrofik teori
☒ C) İzafiyet teorisi
 D) Neptunizm teorisi
 E) Plütonist teorisi

19. Kuvvetli dalga ve akıntı etkileri vardır. Çok iri ve iri unsurlu, çakıllı, klastik veya bioklastik malzeme yaygındır. Unsur boyutları iri blok ile kil arasında oldukça değişiktir. Çakılların basıklığı dalga etkinliğinden dolayı fazladır. Orta boyuttaki kum tanelerinin yuvarlaklık indisi 0-280 arasındadır. Oval biçimli kum taneleri vardır. Boyut ve bileşim bakımından flüvyal kumlardan daha iyi elenme görülür. Çakıl, kum ve mil ara tabakaları vardır. Çakıl eksenleri karaya doğru hafif eğimlidir (2-12°). Bazı tabakalarda ripplemarklar ve kuruma çatlakları oluşur. Denizel fosiller ve sürüklenmiş karasal organizma kalıntılarına rastlanır. Fosil kavkılar genelde kırık, bazen lümaşel veya kokinalı çimentolaşmış yığınlar hâlinde olur. Tropikal denizlerde mercan resifleri tipiktir. Tektonik ile ilgili olmayan diskordant istifleme yaygındır.

Yukarıda genel özelliklerinden bahsedilen denizel fasiyes aşağıdakilerden hangisidir?

A) Batiyal fasiyes
 B) Derin deniz fasiyesi
☒ C) Kıyı fasiyesi
 D) Şelf fasiyesi
 E) Sığ deniz fasiyesi

20. Jeomorfoloji I isimli kitabında jeomorfolojiyi, "Karalar üzerinde ve denizlerin altında litosferin yüzeyinde görülen şekilleri inceleyen, oluşum ve evrimlerini açıklayan, bunları sınıflandıran, coğrafik yayılış ve gruplanmalarını nedenleriyle birlikte araştıran bir bilim dalı" olarak tanımlayan duayen coğrafya profesörü kimdir?

A) İsmail Yalçınlar
☒ B) Sırrı Erinc
 C) İbrahim Hakkı Akyol
 D) Ahmet Ardel
 E) Reşat İzbirak

1	A	11	D
2	D	12	A
3	E	13	C
4	A	14	E
5	D	15	B
6	B	16	B
7	A	17	E
8	C	18	C
9	D	19	C
10	E	20	B

YAYINLANMIŞ DOKÜMAN